

KATOLIK

MILWAUKEE, WIS.

CZASOPISMO POŚWIĘCONE INTERESOM POLAKÓW KATOLIKÓW W AMERYCE.

Nr. 11.

Czwartek, 27-go Lipca, 1899.

Rok IV.

Wartość katolicyzmu niezależnych wyświęconych przed sądem w Chicago.

Naczelnik sekty niezależnych polskich odstępców spróbował zeszłego tygodnia przed sądem w Chicago szczegółów do dalszego prowadzenia profesji ogłupiania ludu polskiego. Myślał wraz z doradcami swymi, iż na podstawie amerykańskiej wolności wyznani znajdzie w St. Zjednoczonych obszerne pole do urządzania handlu polskimi sumieniami i przeliczył się haniebnie. Przeciwnie dowiedział się, że sądziowie w St. Zjednoczonych znają różnicę między wolnością a swawolą; między prawem, a bezprawiem; między wyznawcami różnych, a żadnych wyznań.

Proces, wytoczony redaktorowi Dziennika Chicagowskiego o przestępstwo prasowe, wykazał na światło dzienne, że mieniący się katolikiem polskim biskupem były ksiądz, jest z tegoż kościoła przez Papieża wyklętym i nie ma z nim nic wspólnego, równie jak i trzymające się jego zboru owieczki.

Wyświeciło się nadto, że nie tylko z kościołem katolickim nie ma nic wspólnego, ale nawet z żadnym wyznaniem chrześcijańskim; że kościół jego jest odrębny od wszystkich wyznań, czyli sekta, którą on sam założył podług swego upodobania nazwał; wszystko to wyjaśniło się z przedłożonego przezeń przywileju, czyli pozwolenia od stanu Illinois na istnienie pod prawem tegoż stanu;

że zarówno zdradził kościół katolicki jak i starokatolików, od których otrzymał tytuł biskupa.

Całą maską, oslepiającą naiwnych była dotychczas nazwa sekty, wymyślona przez samego jej twórcę, mianowicie „Polsko-katolicki kościół”. Było zaś celem tej nazwy otumanienie naiwnych, że łącząc się z nim, nie są jeszcze wyekskomunikowanymi z kościoła katolickiego, a tem samem, aby myśleli, że łącząc się z nim, doznawać będą tych samych skutków dla swych dusz, co i w kościele katolickim.

Otóż tę maskę zdartł sędzia z oblicza przewodyra sekty, gdyż tenże musiał się przyznać, że jakkolwiek był niegdyś katolikiem księdzem, to

jednak dziś nie ma nic wspólnego z kościołem katolickim. Skarga opiewała o artykuł pod nagłówkiem:

„Kilka słów przestrogi dla zbłąkanych braci Polaków, zostających w uporze bezbożnej niezależności od Kościoła rzymsko-katolickiego i Stoicy Apostolskiej”, który ukazał się w „Dzienniku Chicaguskim” w sierpniu zeszłego roku w trzech numerach z podpisem X. C. T. „Biskóp” i jego doradcy oddali sprawę pod sąd grand jury, która wniosła kryminalne oskarzenie w imieniu „ludu stanu Illinois”, oczywiście wedle zwykłej procedury, nie słuchając obrony oskarżonych. Wartykule tym inkryminowanym był szczególniegił ustęp taki: „największym łotrem, najobrzydliwszym zdrajcą, obłudnikiem, uwodzicielem i odszczępieniem jest niezależny, samowładczy, pseudobiskup z Chicago”.

Jakkolwiek sędzia Jos. E. Gary, przed którym się rozprawa toczyła 20 b.m. w powiecie „Cook”, nie jest sam katolikiem, jednak oświadczył rzecznikowi oskarżyciela, iż w zaskarżonym artykule nie ma przestępstwa prasowego, równie jak go niema w „listach św. Pawła do Rzymian”.

Samym przewodyrom sekty niezależnych wolno iść wprost do piekła; wolno im wierzyć w co im się podoba i jakim się podoba; wolno im uznawać władzę kościelną, lub nie uznawać innej — oprócz konsztaby — w obliczu prawa nie może ich z tego powodu nikt nazwać łotrami, podstępami, ani uwodzicielami. Jeżeli jednak drugich do swej sekty zechcą nawoływać i do odstąpienia od wiary ojców zachęcać, to muszą niejeden zarzut schować do kieszeni.

To też nie dziwnego, że sędzia oświadczył w powyższym wypadku, iż zaden z epitetów użytych dla Kozłowskiego, nie odnosi się do czego innego, jak tylko do jego postępków — iż jest zdrajcą, ponieważ opuścił katolicki kościół; jest obłudnikiem, bo opuścił swój dawny kościół; jest uwodzicielem i renegatem, bo opuścił swój dawny kościół i starał się innych nakłonić, by za nim poszli.

KRWAWY PRZYMIERZE W KENTUCKY.

W Manchester, Ky., gdzie odbywa się proces, Philpotów o zamordowanie Aarona Morisa powstały stronnictwa za oskarżonymi i przeciw nim. 24. rozpoczął się proces; na ten więc dzień zgromadziły obie strony zbrojnych. Philpoci zgromadzili 32 jeźdźców i mnóstwo piechoty. Obie strony zamierzają zbrojnie przybyć do Manchester i słuchać rozpraw sądowych. Nawet jeden deputy szeryf stoi o twarcie po stronie „Morisa i Griffina”. Wobec dwóch stronnictw zbrojnych, wycekujących wyroku, trudno się spodziewać bezstronnego orzeczenia sądziów, którym bez wątpienia miłszą będzie własna skóra niż ścisła sprawiedliwość.

NOWY RUCH KOLEJOWY.

Rozmaite nowe robotnicze wysłały swych delegatów na posiedzenie centralnej unii we Wielkim Nowym Yorku zeszłego tygodnia. Projekt zorganizowania unii zbiorowej przyjął to jednogłośnie i postanowiono zwołać walne zgromadzenie na 7 sierpnia celem formalnego zorganizowania się. Na zebraniu 23 b.m. przemawiali przewodniczący pojedynczych unii nowojorskich za utworzeniem zbiorowego funduszu uniijnego, na wspieranie strajkierów, na który to cel deklarowali zaraz delegaci unij. po \$100 do \$500. Nowy ten ruch zaczyna przechodzić na tory polityczne.

Przeciwnicy ograniczenia morderezych kul

WIELKA Brytania i Stany Zjednoczone.

Na konferencji pokojowej, kończącej swe obrady, były w ubiegłym tygodniu przedmiotem rozpraw punkty, dotyczące złagodzenia sposobu w prowadzeniu wojny. Pierwszy punkt względem zakazu rzucania z balonów materjałów wybuchowych przyjęto. Drugi, dotyczący zakazu używania gazów, pozostawiających przytomności, odrzucono skutkiem sprzeciwienia się Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Trzeci punkt, dotyczący zakazu używania pękających kul, używanych w armii angielskiej, był przedmiotem najdłuższej debaty. Przewodniczący delegacji Stanów Zjednoczonych miał mowę, skierowaną przeciw temu zakazowi i twierdził, że zakaz podobny nie przydałby się na nic wobec tego, iż wynaleziono by niezwłocznie inne kule, których skutki byłyby jeszcze gorsze.

NOWY SEKRETARZ WOJNY.

W sobotę zeszłego tygodnia zamianował prezydent Mc. Kinley nowego sekretarza wojny w osobie prawnika Elihu Root w miejsce K. A. Algera, który z tej posady zrezygnował. Nowy sekretarz wojny poprowadzi prawdopodobnie z nowym zapalem wojnę na Filipinach. Jest on wytrawnym politykiem i nie młodym już prawnikiem, mającym utartą opinią w świecie adwokackim Nowego Yorku.

LOSOWI POSZUKIWACZÓW ŻŁOTA.

Parowce „Strathcona” i „Gasca” przybyły 24. bm. do Wrangela w Alasce z 57 ludźmi, pozostałymi z całej liczby usługujących dostać się do Dawson. Byli oni niemal dwa roky w podróży i opowiadają o niemożności dostania się tam tą drogą, którą wybrali. O przygodach swej podróży mają oni daleko więcej do powiedzenia, niż towarzysze wyprawy greckiej po złote runo do Kolchidy w starożytności. Z polecenia kanadyjskiego rzędu wysłał towarzystwa hadlowe Złotki Hudsonskiej wyprawy dla ratowania setek ludzi, znajdujących się w kotłach rzek Liard i Pelly. W ciągu ostatniej zimy umarło przeszło pięćdziesiąt osób na szkorbut, a drugie tyle utonęło. Droga, którą się pucili nieszcześliwi do Dawson, tak nazwana „Edmonton Trail” jest nie do przebycia; pomimo to ogłaszali ją w gazetach agenci spółek handlowych za łatwą do przebycia; to samo głosili o niej kanadyjscy urzędnicy. Szczęście i złoto nie zawsze parą chodzą, a pogoń za złotem najczęściej w przepaść prowadzi. Smutne, a liczne doświadczenia nie zdolają jednak wpoić tego w umysły ludzi, którzy podjęcie szczęścia ściśle ze złotem łączą.

Niemiecka flaga na niedzwiedziej wyspie zaprotestowana.

W morzu Północnem Lodowatym jest w pobliżu przylądka Spitzbergen niezamieszkała wyspa, zwana „Niedzwiedzią”, która dotąd była lądem neutralnym, nie zajętem przez żadne państwo. Rząd niemiecki więc uznał za stosowne zajęcie tę wyspę w posiadanie i wysłał w tym celu krzyżownik, aby zatknął tamże flagę niemiecką zapewne w przekonaniu, że nikt się temu nie sprzeciwi, ponieważ wyspa nie jest nieczyją własnością. Tymczasem zaprotestowały rządy rosyjski i szwedzki, twierdząc, iż wyspa ta była od wieku lądem neutralnym i takim powinna nadal pozostać. Rząd niemiecki sądził, że wyspa, nie oznaczona żadną flagą, równa się owemu biblijnemu baranowi, którego Abraham ofiarował zamiast Izaaka i chciał się zabawić w Abrahama, z tą różnicą, iż zużytkowałby ją w razie wojny do celów strategicznych, czyli inaczej na ofiarę dla czarta.

ZDANIE JENERAŁA ANDERSONA

O potrzebie meza stanu na Filipinach.

Jenerał brygady, Tomasz Anderson wyraził swe mniemanie w Chicago, że na Filipinach wypadłoby ustanowić obecnie naczelnym gubernatorem największego meza stanu i podporządkować pod jego władzę wojskowe władze na wyspach. Teraz jest jenerał Otis cywilnym i wojskowym gubernatorem i najabsolutniejszym panującym na ziemi, nie wyjmując cara rosyjskiego. Wojskowa siła powinna być zdaniem Andersona środkiem do zaprowadzenia i wykonania polityki cywilnego rządu. Nie chce on przez to twierdzenie ganie jenerała Otisa, bo ten ma władzę podwójną i musi ją wykonywać, jak najlepiej może, lecz sądzi, iż zadanie dane mu do spełnienia, za wielkiem jest nawet dla nie wiedzieć jak wielkiego meza. Trudna to, zdaje się sprawa, radzić o rządzeniu ludem, który się bije ze swym rządcielem i któryby przede wszystkim pokonać wypadało, chcąc nim rządzić za pomocą gubernatorów cywilnych.

UZNAWIE USTAWY NIEKONSTYTUCYJNA.

Wyższy sąd stanu Colorado uznał tamtejszą ustawę, przepisującą ośmiogodzinną pracę robotnika, za niekonstytucyjną, a tem samem nikogo nie obowiązującą. Tamtejsza firma leżarni i rafinerii odmówiła tej samej płacy za 8 godzin, co za 10 lub 12 i zamknęła swą leżarnię równocześnie z wejściem rzeźniczej ustawy w prawomoc. Obecnie, po ogłoszeniu ustawy niekonstytucyjną, umawia się firma na nowo z robotnikami względem płacy i czasu pracy dziennej.

Wieszatelstwo jeszcze kwitnie w stanie Louisiana.

W nocy z 20. na 21. lipca powieszono w miejscowości Talluta pięciu Włochów w stanie Louisiana. Kozy do pewnego Włocha należące, a bez dozoru wędrujące, biegały niejakiemu Hodges, tamtejszemu lekarzowi, po werandzie. Hodges opominał kilkakrotnie właściciela kóz, aby sobie je przy swoim domu utrzymywał, a po bezskutecznych upomnieniach zastrzelił kozę na swej werandzie. Włoch postanowił teraz uczynić zadość swej mściwości i zastrzelił przechodzącego koło jego domu lekarza, który wprawdzie nie padł na miejscu, lecz ranę jego sprawdził jako śmiertelną. Około Włocha, zbrojnego w strzelbę, było w chwili tego zajścia jeszcze czterech innych jego ziomków, uzbrojonych w broń palną i noże. Wszyscy okazali swą groźną postawą gotowość bronięcia strzelca w razie ataku miejscowej ludności. To zachowanie się zuchwałe Włochów oburzyło ludność miejscową do tego stopnia, że wyrok śmierci mieli już w myśli gotowi i czekali jeszcze tylko na chwilę wykonania go bez ogłoszenia. Chwilą tą była chwila aresztowania Włochów, którzy oddawszy broń szeryfowi, postępowali z nim, czując się bezpiecznymi pod jego urzędową władzą. Mieszkańcy odebrali ich szeryfowi przemocą, wyprowadzili za miasto i powiesili doraźnie.

KONFERENCJA TRUSTÓW.

Komitet, fungujący w Chicago i przygotowujący materialny obrad do mającej się odbyć w tem mieście konferencji, zajmującej się sprawą trustów i kombinacji, rozesał 450 egzemplarzów okólnika, w którym podaje 26 pytań do rozstrzygnięcia. Nawet do unij robotniczych wysłano ten okólnik, a komitety takowych mają szereg podobnych pytań do rozstrzygnięcia. Oprócz tego otrzymało rzeczony okólnik 500 związków handlowych i podróźnych (komwojażerów) i cały szereg handlowi burto- wnych.

PIORUN NA WIDOWISKU.

W niedzielę, 23. lipca, urządziły polskie stowarzyszenia w Charlottenburgu w Niemczech widowisko wyścigów na bacyklach i ćwiczeń gimnastycznych. Około 1000 osób przyglądało się zabawie, gdy nagle zerwała się burza. Piorun uderzył w drzewie chorągiewki i wpadł następnie na trybun widów. Przyszło 100 osób rzuć strumień o ziemię; z tych 3 zostały trupami na miejscu, a 16 poniosło ciężkie uszkodzenia. Powstała nieopisana panika. Oprócz zabitych i ciężko uszkodzonych jest jeszcze 25 osób lekko uszkodzonych, które wezmą prawdopodobnie z tego naukę, jak przeprowadzać czas ranny, a jak popołudniowy w niedzielę. Gdyby byli zamiast szukać guzów na widowisku zasiadli do czytania użytecznych książek, byłoby zachowali zdrowie i ciała i duszy.

Walka ze strajkierami kolejowymi w Cleveland.

W piątek zeszłego tygodnia rzucono o 3 godzinie z rana dynamitową bombę na dach szopy, kolejowej w której się znajdują wagony kolei ulicznej. Bomba wyrwała otwór dachu eksplozją, lecz nie uszkodziła nikogo; zniszczyła tylko wagon stojący w szopie. Sprawcy uszli bezpiecznie w powszechnem zamieszaniu. Wieczorem tegoż dnia próbowano wagon kolei ulicznej rozszarpać dynamitem, lecz chybiło celu; wagon pozostał nienuszkodzony pomimo, że eksplodował patron, źle podłożony.

Skutkiem tego przysłał rząd 500 żołnierzy na obronę życia i mienia do Cleveland i zarządził rezerwę z floty z 4 kompanij infanterji tudzież z oddziału konnicy na wypadek potrzeby. Trzy kompanie pilnują szop z wagonami i z przyborami, do wytwarzania siły elektrycznej, ale pomimo to przyszło w zeszłą sobotę do zaburzeń na kilku miejscach. Straż wojskową znieważano najpierw słowami, a następnie poczęto rzucać na nie kamieniami. Tu nastąpił rozkaz do zaatakowania tłumów. Na widok postępujących kolumn wojskowych ze spuszczonym bagnetem, rozpięchli się awanturnicy. Nikogo nie uszkodzono; jedną osobę aresztowano i oddano policyi.

DAJSZE ROZRUCHY W CLEVELAND.

Skutkiem zajść, na ulicach wznastających, zarządzono pogotowie większej liczby wojska do Cleveland. O godzinie 10 z rana zaatakowali strajkierzy i ich zwolennicy wagony kolei ulicznej, na którym było dwóch policyantów, grudem kamieni i poturbowano nielitościwie konduktora tudzież motormana (nie należących do unii). Jeden z policyantów dał ognia z rewolweru do tłumu i zranił niejakiego Wennika. Publiczność rzuciła się na policyantów i byłaby już przystąpiła niezawodnie do lyncegowania ich, gdyby się nie był w to wmieszała ksiądz katolicki, który przechodząc i widząc, co się dzieje, przemówił do zgromadzonych i rozbroił ich mściwym zapalem. W ciągu dnia 23. b.m. aresztowano 15 osób na placu, strzeżonym przez wojsko przed głównym składem własności spółki kolejowej. Na innym miejscu zaatakowano ruch kolei ulicznej za pomocą wielkiego kamienia, zatoczonego na szyn. Za zjawieniem się policyi powstała bójka w której trzech mężczyzn poniosło uszkodzenia w głowę od pałek policyjskich. O godzinie 11 w nocy rozszarpało dynamitem jeden wagon uliczny przy czym raniło 4 osoby. Eksplozja była tak silna, że wszystkie domostwa w sąsiedztwie zadrażyły, a huk na odległość trzech mil słyszano. 24 rzucono nawet eksplodujące rakiety na policyę.

Haniebna ocena Kurjera w „Głosie Polskim”.

W „Głosie Polskim”, wychodzącym w Grand Rapids, napisał jakiś korespondent powody, dla których, jak się wyraża, rzucił z oburzeniem na ziemię „szperga” za który zapisał z góry prenumeratę. Świadeństwo takie, wystawione Kurjerowi Milwauckiemu, popiera ten korespondent licznymi spostrzeżeniami swymi co do tego pisma; jest ich pełna jedyna szpalta w „Głosie Polskim” z 21 lipca i niektóre z nich są tak trafne, iż świadczą o wykształceniu korespondenta, o zdolności jego w sądzeniu, a zarazem o szerszym poglądzie na świat, niż go ma przeciętnie zwykły czytelnik, biorący zwykle każdą rzecz tak, jak mu ją w piśmie przedstawiono. Nie jest to korespondent, któryby nie umiał widzieć kierunku i celu gazety, a zarazem ocenić jej skutków dla społeczeństwa. Epitetów czyli określeń, którymi cechuje wartość Kurjera, jest tam pod dostatkiem, a między innymi i ta uwaga, iż Kurjer nagrawa się ze swych czytelników, iż są tak naiwni, że za swoje pieniądze dają możliwość rozszerzania się jego doktryn.

Niegodziwa zabawa.

Za pieniądze ogłupionych bawią się przywódcy polskich szyszmatków w dygnitarzów tej sekty. Zamiast błazeńskich dzwoneków u czapek noszą nakrycie głowy, używane przez duchownych i rozpisyją się szeroko o kwestyacji tego, czego nie mają — wiary. Mandryta z Chicago przysłał do Wbgo ks. prob. Grutzy w Milwaukee list pasterski, wzywający do łączenia się z jego sekta. Wychodząc ze zasady, iż każdy dzieli się z drugim tem, co posiada, radzi i Katolik Mandrycie zapisać się raczej do szkoły Wbgo ks. Grutzy, zamiast błaznowania z listami pasterskimi aby nie musiał węgla szufłować, w razie oświecenia się jego sekciarzów. Uzasadnienie to jest tak szczere i uzasadnione, że nikt nie może doradzić tym ludziom lepszego i szybszego punktu wyjścia z błota, w które zaleźli.

ŚMIERĆ INGERSOLLA.

Ostawiony amerykański ateista, Robert Ingersoll, zakończył nagle dychanie w piątek po południu bez żadnej widocznej choroby. W ostatnich 2 latach życia miał on wprawdzie cierpieć na serce, ale do ostatniej chwili nie spodziewał się ani on sam, ani nikt z jego otoczenia tak nagle; śmierci, przed którą na kilka minut jeszcze oświadczył na pytanie żony, iż czuje się zdrowszym. Był on zdolnym prawnikiem i mówcą; wymowy swej używał najwięcej przeciw religii.

Przeklęte szczęście.

(Ciąg dalszy.)

Bankier Welt, przy którym Wileki w ciągu roku za robił półtora tysiąca rubli, jakoś od dnia ślubu zaniedbał mechanikę, a wreszcie zupełnie się od niego odsunął. Pozostały oszczędności, nadzieje i robota dorywcza, wszystko to jednak nie wystarczało na utrzymanie domu. Ograniczono więc wydatki, zmieniono ostatnią dwudziestopięciorublową i wydano przedostatniego rubla!

Dzień ten był bardzo przykry dla małżonków. Władysław, unikając wzroku żony, zamknął się w swoim pokoju po to, aby robić sobie wyrzuty, że unieszczęśliwił kochającą go kobietę. Helunia znowu widząc męża zmienionego ze smutku, sobie przy pisywała kłopoty i mówiła: — Mój Boże! gdyby on się ożenił z bogatą?... Jabyśmy chyba umarli, ale na cóż ja się zdaję komu na świecie?... Zeszłego kwartału sprawiłam sobie aż za dziesięć rubli sukienkę!... Ach! gdyby ją kto odkupił!...

Tak myślała, stając na palcach i oglądając swoje kwatki. Niekiedy podchodziła pod zamknięte drzwi mężowskiego pokoju i słuchała. Ale tam było cicho. Natomiast z kuchni dolatywał łoskot przesuwanych rondli, a z okna świegotanie kanarka.

— Czego ten kanarek tak wrzeszczy?... — odzywał się na gło Władysław z odcieniem niecierpliwości w głosie.

— On już będzie cicho! — odpowiedziała Helenka, a następnie zbliżywszy się do kłatki, dodała półgłosem: — Cicho, mój, ptaszeczku, cicho! Pan się gniewa na nas, cicho!

Kanarek spojrział na nią naprzód jednym okiem, potem drugim ruszył, ogłosem na prawo i na lewo, a potem zaświergotał jeszcze głośniej. Przostraszona Helenka nakryła mu klatkę czarnymi szale, i ptak się uspokoił.

— Teraz będzie pewnie spał — rzekła i przystąpiła do drzwi mężowskiego pokoju. Położywszy jednak rękę na klamce, jakby spłoszona swoją śmiałością, cofnęła się na środek pokoju i stała tak parę chwil, tłumiąc o d e c h w piersiach.

— Nie można mu przeszkadzać! — rzekła i wprowadzając w czyn tę uwagę, otworzyła drzwi.

— Czyś mnie wołał, Władziu? — spytała.

— Nie. Zbliżyła się ostrożnie do siedzącego męża i pocałowała go.

— Myślałam, żeś mnie wołał.

— Ten kanarek mnie drażni — odparł Władysław.

Przykryła go, już śpi.

Znowu go pocałowała.

— A jeżeli będziesz potrzebował, — mówiła dalej — to zawołaj... jestem ciągle w drugim pokoju...

I znowu go pocałowała.

Potem patrzyła chwilę na smutną twarz męża i wysłała pociechu, zamykając drzwi za sobą...

— „A gdy stworzył Pan na ziemi wszelkie zwierzę polne...” — „Tedy przypuścił twarde sen na Adama, i zasnął: i wyjął jedno żebro jego i zbudował Pan ze żebra onego, (które wyjął z Adama), niewiastę i przywiódł ją do Adama...”

O, Panie! o, Panie!

II.

TROCHĘ CIENI.

Pokój Władysława był obfity w widny, jak przystało na pracownię technika. Prócz niezbędnego biurka, szelonga i krzesła, był tam stół do rysunków, mały warsztat ślusarski i stolarski do robienia modelów, książki, plany, modele i mnóstwo narzędzi, które mają przywieść badzenia ciekawości profanów. Na wszystkim tem jednak znać było bezrobocie. Ani jeden wiórek, ani jedna szczypta opióków nie zanieczyszczała warsztatu. Tusz i karmin w Miseczkach wyschły, plany pożółkły, a na rejsbretach i rozpoczętych rysunkach leżała warstwa kurzu.

Władysław czytał z hydraulicznego rozdziału o turbinach. Gdy weszła żona, z niewymowną goryczą przypomniał sobie, że przed tygodniem zdano od niego planu nowego młyna, wczoraj zaś odpowiedziano mu, że młyn zbuduje kto inny.

— Miałem też po co pracować całe lata, wśród niedostatku! — szeptał pomyślawszy, że owym lepszym od niego i jego kosztem był cieśla od wiatraków, który plany układał z patyków.

Po tej uwadze rzucił hydraulicznie i wziął się do rachunku cokołowego. Tu wzrok jego padł na formułę: $T(1) - T(2) = 1$, i otóż przypomniał sobie, że ma tylko jednego rubla w domu!

— Ja mógłbym jeść przez parę dni suchy chleb, do którego się przyzwyczaił, ale ona?... — „O mnie nie myśl mój Władziu!... Ja mogę jeść suchy chleb, nieraz mi się to przecież zdarzało...”

Obejrzał się ale w pokoju nie było nikogo. Teraz dopiero przypomniał sobie, że słowa te przed kilku dniami powiedział mu Helunia.

— „Ja tam z państwem za jedno, jak państwu tak i mnie!”

— Wielki Boże! jakież ze mnie egoista!... — pomyślał, i krew uderzyła mu do twarzy. Z tem wszystkim, na trzy osoby jest w domu rubel!...

Odwrócił kilkanaście kart książki i trafił na formułę prawdopodobieństwa zdarzenia przyszłego ze zdarzeń przeszłych.

— Jeżeli przez czterdzieści dni nie miałem roboty, jakie jest prawdopodobieństwo, że ją dostanę jutro?

— Jedna czterdziesta pierwsza! — odpowiedziała formuła.

— Ciekawym bardzo, jakie też jest prawdopodobieństwo, że zostanę złodziejem lub samobójcą?...

Formuła milczała.

Przez okno widać było śnieg topniejący na dachach, parę napuszonych wróbli i skraj nieba. Władysław podniósł oczy na niebo i pomyślał, że dziś jest połowa marca, i że nie przedzie niż w maju dostanie miejsce rysownika w fabryce, z pensją trzydziestu rubli na miesiąc za dziesięć godzin pracy!

Odrzucił rachunki i wziął Maksyma Epikteta. Filozof niewolnik bywał często lekarzem złośliwej duszy; Władysław stworzył książkę i poczęł przewracać kartki.

— „Wygnań swoje pragnienia, obawy, — mówił mędrzec — a pozbędziesz się tyrańa!”

O, ślepy i niesprawiedliwy! Mógłbyś tylko zależeć od siebie, a chcesz zależeć od tyśiąca rzeczy, które ci się obce i które oddalają cię od prawdziwego dobra!...

Władysław nagle przestał czytać i słuchał. W drugim pokoju szepiano.

— Pani! — mówiła Mateuszowa — kobieta masło przyniosła.

— Nie wezmę dziś — odparła Helunia.

— Śliczności masło, pan ta kie lubi...

— Niech przyjdzie na drugi raz.

— Co tu czekać na drugi raz? ona już nie przyjdzie tak prędko! Zresztą... ja kupię za swoje, to pani mi odda. Mam przecie trzysta rubli.

Chwila milczenia. Władysławowi opadły ręce.

— Powiedziałaś Mateuszowej, że nie chcę! — odparła Helunia.

Służąca oddaliła się, mrużąc.

— Mam rubla! — szepnął Władysław. Potem przypomniał sobie, że dziś jest środa, i że jutro przyjdzie do nich na obiad pewien ubogi student, brat zmarłego kolegi, a w tem czyta.

— „Nie pragnij aby w świecie działo się tak, jak ty chcesz, ale chciej, aby się działo tak, jak się dzieje, a będziesz zawsze zadowolony.”

Władysław ruszył ramionami, złożył książkę i upadł na szelong. Podobna filozofia dobrą była dla ludzi, którzy wypiszy czarną kawę, idąc spać po smacznym obiedzie, albo dla tych, w których cierpienie wypełniło już wszelkie uczucia.

Leżąc na szelongu, przyniósł oczy, jak człowiek, który chce przypatrzeć się wnętrzu swojego ducha, i ze zdumieniem rozmyślał, z jak małych przyczyn powstają wielkie boleści.

— Jutro — mówił — nie będzie już w domu ani grosza. Gdybym był sam, śmiałybym się z tego, ale mam żonę... Ach! jej rezygnacja zabija mnie!... Od czterdziestu dni proszę, żebrałem o pracę i nie dano mi jej... Dziś techników więcej, niż szewców. Wyjechać nie ma gdzie i nie ma po co. Umrzeć?... O, Boże! a kóż zostanie przy niej? Jeżeli rzeczy zaczną sprzedawać... A jeżeli pojutrze już obiadu nie będzie?

— Władziu! Władziu! patrz — krzyknęła Helenka, wbiegając do pokoju.

— Co to jest?...

(Ciąg dalszy nastąpi.)

— Kupcie przybory ciesielskie od Herrenbrucka, nar. 1 i Lincoln.

Rozgłasza jego sławę St. Edward's College Austin, Tex., 22 kwietnia 1892. Jestem mocno przekonany o znakomitości „Koenig's Nerve Tonic”, gdyż polecałem go często przy chorobach systemu nerwowego, a w każdym poszczególnym wypadku okazał się bardzo skutecznym. Właściwie to jest to najcenniejsze lekarstwo, jakie dotychczas odkryto. P. J. Hurt, proboszcz.

San Elzeario, Tex., 12 Czerwca 1891. Przed 2 laty baskawie przyłączyłem mi kilka flaszek „Koenig's Nerve Tonic”, które dałem później dwóm biednym dziewczętom nawiedzonym padaczką i obojdwie zostały wyleczone przez ten doskonały środek. Dobroczynność Wazzy będzie Wam koroną za znakomity środek, który rozdaście ubogim tak wspaniale. Proboszcz E. V. Lebreton.

DARMO książkę wielkiej wagi o chorobie nerwowej i butelkę na próbkę posyłamy na wasz adres. Biedni także otrzymają lekarstwo darmo.

Lekarstwo to przyrządził Ks. Koenig z Fort Wayne, Ind., od r. 1876, a teraz sprzedawane jest pod nazwą: **KOENIG MED. CO., Chicago, Ill.** 49 ulica S. Franklin.

Sprzedawane po aptekach za \$1.00 butelkę, a 6 za \$5.

W Milwaukee u E. Kremsa, róg 1-szej i Greenfield ave.

Odezwa do czytelników!

Aby dostarczyć czytelnikom polskim wszelkiego rodzaju i wieku materiału dla bibliotek domowych i brackich w poprawnym polskim języku i duchu katolickim; aby umożliwić również dzieciom jak starcom miłą zabawę w czytaniu i przyrzucić cegiełkę do wielkiej budowy uczucia naszej emigracji polskiej, wydajemy od 1-go Stycznia, 1899,

tygodnik powieściowy

“ŹRÓDŁO”.

Tygodnik ten zawiera trzy doborowe powieści i nader cennie rozprawki, mające razem stanowić księgę 9x12z końcem roku.

Prenumerata roczna na “ŹRÓDŁO” i “KATOLIK” razem wynosić będzie... \$2.00

Prenumerata na sam tygodnik “ŹRÓDŁO”... \$1.00

Prenumerata na sam tygodnik “KATOLIK”... \$1.50

Tak pojedynczo jak i obojdwie tygodniki płatne są całorocznie lub półrocznie z góry za przekazem pocztowym lub czekami pod adresem wydawcy:

REV. W. GRUTZA, Cor. Lincoln & First Ave., MILWAUKEE, WISCONSIN.

Uprasza się więc Szanownych Czytelników, aby po odebraniu numeru okazowego zawiadomili redakcję, czy chcą do piśmie prenumerować, gdyż dalsze numery takowego tylko tym posyłać będziemy, którzy je piśmiennie lub ustnie zamówili.

— Kupcie przybory ciesielskie od Herrenbrucka, nar. 1 i Lincoln.

Po najlepsze i najnowszej mody zrobione

FOTOGRAFIE

IDŹCIE DO...

N. L. STEIN, fotografista, 452 ul. Mitchell, nar. 2giej Ave.

FIEBING i KILLILEA,

Adwokaci pierwszorzędni

do spraw sądowych, cywilnych i karnych, załatwiają wszelkie sprawy z największą punktualnością i rzetelnością po cenach umiarkowanych.

BIURO: 343 ulica Trzecia.

MILWAUKEE.

WISCONSIN.

GENOWEFA

POWIEŚĆ z wieków średnich nadzwyczaj interesująca wyszła z druku starannie opracowana językiem poprawnym i jest do nabycia

w redakcji “Katolika”

...ORAZ...

w księgarni Wiltzius'a.

Jest to dziełko nieocenione dla czytelników wszelkiego wieku i rodzaju.

CENA egzemplarza 25 centów.

Przy kupnie większej ilości daje się rabat.

Kwoty ubezpieczenia na życie

wpłacone do Kompanii assekuracyjnej

“New York”

może zabezpieczyć po urzech latach każdego czasu z przewidywać odebrać.

Najkorzystniejsza usługa u

JANA McNAMARA,

Auditorium Hotel Annex., Chicago, Ill.

Osobliwe ustępstwa dla katolików i katolickich duchownych.

POLSKI SKŁAD WIN I WÓDEK.

oraz wielki zapas WIN MSZALNYCH i familijnych.

Szczególnie poleca się własnego wyrobu KUJAWIAK, trunku służącego jako najskuteczniejsze lekarstwo na wszelkie dolegliwości żołądka.

ANTONI ANDRZEJEWSKI,

723—725 Windlake Avenue,

MILWAUKEE WIS.

KURPIE.

Powieść Historyczna przez Kazimierza Władysława Wójcickiego.

“Stara powiatka jak wino z Tokaja Serce zagrzewa i magnetyzuje.” Dominik G. Magnuszewski, konfederat.

(Ciąg dalszy.)

— Ket sem raczy Pan Welkomożny i wychylił do dna podany puchar.

— A co? dobre? zapytał Ordega z uśmiechem.

— Sem to echt Tokajczyzna, dobre, tuhe, chłopskie wino.

— Co ta się Naj. Król Jegomość gniewa? rzekł znowu głośniejszym głosem.

— Nie znam pre czo ne dobry humor maje.

— Gdzieście to nocowali?

— U siedlaków, wczora sem sia bili, a dneska przenocowali.

— Ze też nie złapali N. Pana; czy nie nie mó-wili, zapewne nie poznali.

— Ano, nie poznali sem krala, my społom na ławicu siedieli i jedli gromple... o tak, i usiadł na dużej kanapie obok Ordegi.

— A król nie wam nie mówił?

— My sem nie śmieli z kralom pospołu siedić, ale jako sem stanęli za nim, wziął za ruku i rozkazał społom siedić.

— To nie dziwię się, czemu Karola nie schwy-tali, pomyślał sobie Ordega, bo się ukrył, to myśla-li, że to jaki poblejusz!... i popókił znowu usta zachwalanym przez Węgra winem. Dołmaszy zbli-żył się do komina i zaczął rozdmuchiwać przyga-szony ogień.

Wkrótce nadszedł podkanclerzy, zawołał haj-duka i rozkazał dać wszelką wygodę Węgrowi. Zostali sami z Ordega.

— Widzisz, Waszmość, król się gniewał miał rację; kto widział takie nieprzyjemne wspomnienia na pamięć przywodzić.

— Errare humanum est! odpowiedział Ordega, jużem się sam na sam za to wykał; ale to żył jak dja... niedokończył wyrazu i uderzył się ręką w usta.

— Dzięki Bogu, że król wyszedł zdrowo! o, wszystko pójdzie inaczej, jeszcze nieprzyjacielem na si wraz z Augustem zadrzą przed nami.

— To niezawodnie! pomruknął Ordega dopija-jąc swego puhara.

— N. Pan! tu zgromadza swoje siły i na nowo pogrozi światu! ja mam wiele do czynienia, muszę odejść; dobra noc, Waszmości.

— Dobra noc! rzekł Ordega odchodzącemu Szezuce, usiadł na kanapie i nalał puchar.

— Co źle, to źle znowu będzie, znowu bieda i zniszczenie kraju! tak mówił do siebie ciągle popi-jając węgryzna; niejedna wieś spłonie, niejedna matka zapłacze. Ale rozprawa była nie lada, nie: przyjemno mu wspomnieć, ażeby pobił, toby się chwalił i pan podkanclerzy rościł sobie pretensję; albo ja co winien, że N. Panu wytarowali skórę? Ale mój Telembski chwiał chłopak... No, mój Boże! kłóby się spodział, oto takie małe Bobo było, ale zawsze zachowate. (Nalał znowu z butelki i za-kosztował). Nieraz to z pałaszykiem drzewianem latało, jak kot z pęcherzem! A teraz po polsku kurtę skroili... No, proszę pięć złotych śmigownic, to nie przekiwiał tego palcem. A i pani wojewo-dzina, niewiasta do rzeczy i chwał sobie, a N. Pan gniewa się, jak mu wspomnieć, że skórę zgarbowali, że go pobiła baba i chłopcy bezbutów.

Powoli węgryzn zaczął działać na rumiane po-liczki starego Ordegi, pot kroplisty wystąpił, deli-katny dymek nad łysyną się unosił, zamknął oczy, mocno chrapnął i zwił się siwą głowę, w głębokim śnie pygrzązowy. Zagasił ogień na kominie, a cie-mność całą zajęła komnatę.

X.

— Marzył ruchome namoty, Z hukiem wysadzane mury;

Błyski stalistej piechoty, Jazdy pośród pyłu chmury.”

Ludwik Kamiński.

Równy ze świtem już Karol XII nie spał, całą noc miał niespokojną, jeżeli zdrzymał, widział, jak przy jego boku najemniejsi padają, śmiertelnym strzałem ujęci. Przez sen kilka razy jak na placu boju, wołał na swoich i rzucał się niespokojnie na łożu. Szeczuka, który w przyległej czuwał komnacie, wszystko słyszał i uważał; o samej północy cały dziedziniec jego dworu napęliła jazda i piechota szwedzka, dowódca tego oddziału był jenerał Steinflicht, który szczególnie wydosłał się z ogólnej porażki. Podkanclerzy nie śmiał zbudzić Karola i donieść, że wojsko jego zbiera się zaczyna w oznaczone stanowisko; niedługo wszakże sam król go zawołał.

— Cóż słyszał, panie podkanclerzy, czy już przybyli moi?

— Tak jest, N. Panie, czekają dalszych rozkazów W. K. Mości.

— Któż nimi dowodzi?

— Jenerał Steinflicht.

— Dzięki Bogu, że wyszedł cały, niech tu przyjdzie, rzekł Karol i zaczął się przechodzić po komnacie.

— Steinflicht stanął na rozkazy. — Karol wesoło przystąpił do niego, a klepiąc go po ramieniu, rzekł:

— Przecież się wydosłałeś z pazurów niedźwiedzi, ileś moich zgromadził?

— N. Panie, dwa regimenty piechoty, jeden jazdy i cztery śmigownice.

— Gdzie więcej?

— Za dwie lub trzy godziny nadejdzie reszta korpusów.

— Leż tej reszty?

— Wydałem potrzebne już rozkazy, ażeby marsz przyspieszono, jest tam dziesięć regimentów piechoty, sześć jazdy i dziesięć dział.

— No, oddam teraz za swoje, rzekł Karol do siebie. Rozesłesz zaraz silne patrole jazdy w oko-

ło; piechoty regiment zajmnie Łomę jak najprędzej, a wsparci dwoma śmigownicami niech się posuwa zwolna drogą ku Ostrołce, reszta zostanie przy mnie.

Jenerał pospieszył spełnić dane rozkazy.

— Jakież wiadomości o Augustcie? zapewne wiesz, gdzie się obraca?

— Tak jest, N. Panie, odpowiedział Szeczuka, August jest niedaleko, u pani wojewodziny.

— Tem lepiej! rzekł Karol, poznamy się z bli-ska.

— Szmigielski Starosta, ze znacznym poczem szlachty polskiej, przybył także wspierać Augusta stronę, coraz więcej zbiera pod szandary swoje; wiesz o kłosec działają mocno na umysł wielu.

— Mało dba o to Karol XII, odpowiedział, wargi gryząc w gniewie, gdyby miał nawet tylko tyle swoich, ile tu i wskazał na dziedziniec, gdzie zgromadzona jazda i piechota była.

— August wydał rozkazy wojsku saskiemu, które spieszenie zajmuje korzystne w okolicy stanowiska, sądzę...

— Karol zamyślił się chwilę i wybiegł prędko na podwórze, gdzie go wojsko z radosnymi powi-ło okrzykami.

— Małgosiu! Małgosiu! a coż się nie odbywa? milczy jak zakłeta! wołał Stanisław Bak, nabijając swoje strzelbę.

— A czego chcecie? zapytała zadyszana, z gumna nabiegająca.

— Dajcie no pakul do torby, nie mam już ani trochy.

Nadszedł niedługo borowy.

— Coś nowego będzie, wielki ruch na naszym dworze, szlachty coraz więcej przybywa, a każdy strojni i zbrojni, mówią, że i nasz król, co go Szwed wygania, jest u naszej pani i chce dziękować Kurpiom, co skórę wygarbowali tym Zamoremom. We dworze bawić się będą, a tu nowa troska, czy wieta kumie, ten co tu nocował był król szwedzki, a my go puścili, o! żebyśma tego nie pożalowali, a ja mówiłem, wzięcie było panicza i oddać do dworu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Przyjmuje reperacye. Pokój 18. New Insurance Building
56 Bionysa ave. Milwaukee Telefon No. 1542.